

ennek gátat vet a történelmi feltételezettség mellett a nemzetnek szelleme és lelki élete, amely szükségképen nemzeti művelődésében tükröződik. Mi a lényegileg oly eltérő francia, angol, északamerikai művelődési rendszereket fény- és árnyoldalaikban tanulmányozhatjuk, előnyeiket hasznosíthatjuk, hiányaiktól óvakodhatunk, de művelődési rendszerünket saját történelmileg feltételezett népjellemünkből és mindenkori saját egyéni helyzetünkből kell kialakítanunk. Ebből pedig az következik, hogy nem lehet a művelődés szervezetének olyan egyetemes érvényű elméletét felállítani, amely az időtől függetlenül állapítaná meg egyes típusok és típuscsoportok szervezetének alakjait. A nemzeti művelődésszervezet szükségképen állandó átalakulásnak van alávetve, amely párhuzamosan halad a nemzet átalakulásával és rendszerint kisebb-nagyobb időközben követi a társadalmi, gazdasági, jogi, sőt a vallásbeli, esztétikai és tudományos fejlődést is. Ez a fáziskülönbség az oka továbbá annak, hogy nincs nemzeti iskolarendszer, amely önmagából képes lenne a nemzet jövő alakulását megszabni. Valamely társadalom jövő fejlődését önkényes utakra terelt iskolaüggyel befolyásolni merő álomkép, mert ne feledjük, hogy minden állapot csak átmenet. A helyesen szervezett művelődési ügy csak arra törekedhetik, hogy a nemzet fejlődésének ütőerét állandóan figyelve, olyan ifjúságot termeljen ki, amely majdán érett tagokkal gyarapítja a társadalmat, akik cselekvően vesznek részt kifejlesztésében és tisztelettel viseltetnek a mult és a jelen szellemi javai iránt. — Itt említjük Meumann-nak *Népnevelés nemzeti alapon* című tanulmányát a nemzeti érzés jelentőségéről, amely a *Zeitschrift für Pädagog. Psychologie u. experim. Pädagogik* 1915-i évf.-ban jelent meg (1. Magy. Paedagogia, 1915, 299. és 379. l.).

Kerschensteiner fejtegetéseinek összefoglalása a tanítókat és tanulókat az időtől függetlenül rászemléltetheti a *nemzetnevelés* ügyének nagy fontosságára, amelynek tudatosá tétele manapság a nemzet létét fenyegető veszélyek miatt fokozottan időszerű.

lf.

MAGYAR PAEDAGOGIAI TÁRSASÁG.

1934 január 20-án *Kornis Gyula* elnökletével tartott felolvasó ülésünk tárgysorozata ez volt: 1. *Misángyi Ottó: Sport és szellemtörténet.* 2. *Nagy L. József: A középiskolai fizikatanítás szempontjai.* (Székfoglaló.)

1934 február 17-i felolvasó ülésünkön *Kornis Gyula*, majd *Gyulai Agost* elnökölt. Felolvasást tartott: 1. *Friedreich Endre: A mendikáns diákok sorsa a XVIII. században.* 2. *Mester János: Gentile és a fasizmus pedagógiája.*

1934 március 17-én *Kornis Gyula* elnöklése alatt tartott felolvasó ülésünk tárgysorán is két előadás szerepelt. 1. *Stuhlmann Patrik: Az internátusi nevelés kérdései.* 2. *Lechnitzky Gyula: Népművelés és nemzetművelés.*

Felelős szerkesztő: *Nagy J. Béla*, felelős kiadó: *Frank Antal.*